

Αριθμός 2355/2017

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 10 Μαρτίου 2017, με την εξής σύνθεση: Ν. Σακελλαρίου, Πρόεδρος, Αθ. Ράντος, Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας, Ι. Μαντζουράνης, Μ.-Ε. Κωνσταντινίδου, Μ. Γκορτζολίδου, Ε. Αντωνόπουλος, Σ. Μαρκάτης, Ά. Καλογεροπούλου, Κ. Φιλοπούλου, Α. Χλαμπέα, Τ. Κόμβου, Ηλ. Μάζος, Α.-Μ. Παπαδημητρίου, Β. Κίντζιου, Ε. Παπαδημητρίου, Β. Πλαπούτα, Ό. Παπαδοπούλου, Κ. Κονιδιτσιώτου, Α. Γαλενιανού-Χαλκιαδάκη, Σύμβουλοι, Ε. Σταυρουλάκη, Ο. Νικολαράκου, Τ. Βαρουφάκη, Πάρεδροι. Από τους ανωτέρω οι Σύμβουλοι Ηλ. Μάζος και Β. Πλαπούτα καθώς και η Πάρεδρος Τ. Βαρουφάκη μετέχουν ως αναπληρωματικά μέλη, σύμφωνα με το άρθρο 26 παρ. 2 του ν. 3719/2008. Γραμματέας η Ελ. Γκίκα.

Για να δικάσει την από 25 Αυγούστου 2011 αίτηση:

του Δήμου Κρωπίας Αττικής, ο οποίος παρέστη με τον δικηγόρο Απόστολο Παπακωνσταντίνου (Α.Μ. 25904), που νομιμοποιήθηκε στην πρώτη επ' ακροατηρίου συζήτηση,

κατά του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και ήδη Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ο οποίος παρέστη με την Αθηνά Αλεφάντη, Νομική Σύμβουλο του Κράτους.

Η υπόθεση εισάγεται εκ νέου στην Ολομέλεια, μετά την 2996/2014 αναβλητική απόφασή της και κατόπιν της από 14 Ιανουαρίου 2016 πράξης του Προέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με τα άρθρα 14 παρ. 2 εδάφ. β', 20 και 21 του π.δ. 18/1989.

Με την αίτηση αυτή ο αιτών Δήμος επιδιώκει να ακυρωθεί το από 14.6.2011 προεδρικό διάταγμα «Καθορισμός μέτρων προστασίας της περιοχής του όρους Υμηττού και των Μητροπολιτικών Πάρκων Γουδή - Ιλισίων» (Δ' 187/16.6.2011) και κάθε άλλη σχετική πράξη ή παράλειψη της Διοικήσεως.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως του εισηγητή, Συμβούλου Σ. Μαρκάτη.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τον πληρεξούσιο του αιτούντος Δήμου, ο οποίος ανέπτυξε και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους ακύρωσεως και ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση και την αντιπρόσωπο του Υπουργού, η οποία ζήτησε την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου και

Α φ ο ύ μ ε λ έ τ η σ ε τ α σ χ ε τ ι κ ά έ γ γ ρ α φ α

Σ κ έ φ θ η κ ε κ α τ ά τ ο ν Ν ό μ ο

1. Επειδή, με την υπό κρίση αίτηση, για την άσκηση της οποίας δεν απαιτείται, κατά τον νόμο, καταβολή παραβόλου, ζητείται η ακύρωση του από 14.6.2011 π.δ. «Καθορισμός μέτρων προστασίας της περιοχής του όρους Υμηττού και των Μητροπολιτικών Πάρκων Γουδή - Ιλισίων» (Δ' 187/16.6.2011). Το διάταγμα αυτό εκδόθηκε κατ' επίκληση, μεταξύ άλλων, του άρθρου 11 του

κυρωθέντος με το άρθρο μόνο του από 14.7.1999 π.δ/τος (Δ' 580) Κώδικα Βασικής Πολεοδομικής Νομοθεσίας, στο οποίο κωδικοποιήθηκε το άρθρο 4 του ν. 1515/1985 (Α' 18), με αυτό δε επιχειρείται ο καθορισμός των μέτρων για την προστασία του Υμηττού σε αντικατάσταση του από 31.8/20.10.1978 π.δ/τος "περί καθορισμού ζωνών ρυθμίσεως και προστασίας της περιοχής του όρους Υμηττού"

(Δ' 544), όπως αυτό τροποποιήθηκε με το από 17/27.3.1981 π.δ/μα

(Δ' 167).

2. Επειδή, η υπόθεση συζητήθηκε ενώπιον της Ολομελείας του Δικαστηρίου κατά την δικάσιμο της 15.2.2013 και εκδόθηκε η απόφαση 2996/2014 του Συμβουλίου της Επικρατείας, με την οποία η κρινόμενη αίτηση κρίθηκε ως παραδεκτός ασηθείσα, απορρίφθηκαν οι λόγοι ακυρώσεως κατά τους οποίους το προσβαλλόμενο διάταγμα είναι ακυρωτέο επειδή δεν είχαν τηρηθεί οι προϋποθέσεις και η διαδικασία του άρθρου 21 του ν. 1650/1986 και είχε εκδοθεί, αντιθέτως προς το άρθρο 43 παρ. 2 εδ. α' του Συντάγματος, κατόπιν προτάσεως μόνο του Υπουργού Π.Ε.Κ.Α. και όχι και των καθ' ύλην συναρμόδιων, λόγω των επιπτώσεων των θεσπιζομένων ρυθμίσεων στη γεωργική γη και τους αρχαιολογικούς χώρους, Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Πολιτισμού και Τουρισμού, περαιτέρω δε, αναβλήθηκε η έκδοση οριστικής αποφάσεως, μέχρις ότου το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως αποφανθεί επί προδικαστικών ερωτημάτων που υποβλήθηκαν κατά την εξέταση λόγου ακυρώσεως κατά τον οποίο το προσβαλλόμενο διάταγμα είναι ακυρωτέο, επειδή εκδόθηκε χωρίς προηγούμενη τήρηση της διαδικασίας Σ.Μ.Π.Ε. ή περιβαλλοντικού προελέγχου. Ήδη, μετά την έκδοση της αποφάσεως του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως της 10.9.2015 (C-473/14), με την οποία δόθηκε απάντηση στα προδικαστικά ερωτήματα, η υπόθεση επανεισάγεται προς συζήτηση ενώπιον της Ολομελείας του Δικαστηρίου.

3. Επειδή, σε συμμόρφωση με τις επιταγές που απορρέουν από τις διατάξεις των άρθρων 24 παρ. 1 και 6, 79 παρ. 8 και 106 παρ. 1 του Συντάγματος, ο ν. 1515/1985 «Ρυθμιστικό σχέδιο και πρόγραμμα προστασίας περιβάλλοντος της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας» (Α' 18), οι διατάξεις του οποίου κωδικοποιήθηκαν στο από 14.7.1999 π.δ. «Κώδικας Βασικής Πολεοδομικής Νομοθεσίας» (Δ' 580), (εφ' εξής Κ.Β.Π.Ν.), καθόρισε για την ευρύτερη περιοχή της Αθήνας, η οποία περιλαμβάνει, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 1 αυτού, την περιοχή του νομού Αττικής και τη Μακρόνησο πλην των Κυθήρων, ρυθμιστικό σχέδιο και πρόγραμμα προστασίας του περιβάλλοντος. Οι διατάξεις του δεσμεύουν την Διοίκηση κατά την άσκηση της κανονιστικής της εξουσίας ή την έκδοση ατομικών πράξεων. Εξ άλλου, με τα κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 3 του άρθρου 4 του ν. 1515/1985 εκδιδόμενα προεδρικά διατάγματα, προς συμπλήρωση και εξειδίκευση του προγράμματος προστασίας περιβάλλοντος της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας και την πραγμάτωση των οριζομένων ως καθοριστικής σημασίας στόχων και κατευθύνσεών του, δύνανται να τροποποιούνται οι όροι και περιορισμοί δομήσεως και των οικισμών με εγκεκριμένα σχέδια πόλεως, οι οποίοι περιλαμβάνονται στα όρια της περιοχής παρέμβασης. Περαιτέρω, τα διατάγματα, τα οποία προτείνονται βάσει της ανωτέρω εξουσιοδοτήσεως με σκοπό την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και ιδίως την οριοθέτηση, προστασία και αναβάθμιση των ορεινών όγκων της Αττικής και των οικοσυστημάτων τους και την ανάσχεση της εξάπλωσης των πόλεων και οικισμών, πρέπει, κατ' αρχήν, να καταλαμβάνουν το σύνολο της οριοθετούμενης στη μελέτη των αρμοδίων επιστημόνων ως προστατευτέας εκτάσεως, δεν δύνανται δε να ορίζουν, εκτός αν συντρέχει λόγος δημοσίου συμφέροντος που δεν μπορεί να ικανοποιηθεί με άλλο τρόπο, νέες χρήσεις γης ή να καθιστούν επιτρεπτή την αύξηση των υφισταμένων εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων, οι οποίες, ως εκ της φύσεως ή της θέσεώς τους, επιδρούν δυσμενώς στα ευπαθή οικοσυστήματα των ορεινών όγκων και άγουν σε ανατροπή της φυσικής τους ισορροπίας. Κατ' εξαίρεση, είναι ανεκτή η διατήρηση των από μακρόν υφισταμένων στους ορεινούς όγκους εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων, εφ' όσον, πάντως, πρόκειται για ήπιες χρήσεις, οι οποίες δεν επιδεινώνουν τη

λειτουργία τους ως οικοσυστημάτων.

4. Επειδή, ο ορεινός όγκος του Υμηττού διέπεται από διάφορα καθεστώτα προστασίας. Με την υπ' αριθμ. 25638/1968 απόφαση του Υπουργού Προεδρίας της Κυβερνήσεως (Β' 669), το περιεχόμενο της οποίας επαναλήφθηκε στην υπ' αριθμ. 25638/1969 απόφαση του ίδιου οργάνου (Β' 236), χαρακτηρίστηκε ως τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους χάριν «... της διατηρήσεως και προστασίας του χαρακτήρος αυτών εκ της ασυδότης κατατμήσεως και ατάκτου οικοδομήσεως». Με το π.δ. 91/1974 (Α' 31) κηρύχθηκε ως Αισθητικό Δάσος έκταση περίρι της Ιεράς Μονής Καισαριανής, έχει δε ιδρυθεί εντός του όρους και Καταφύγιο Άγριας Ζωής με την υπ' αριθμ. 38070/1976 απόφαση του Υπουργού Γεωργίας (Β' 683). Ολοκληρωμένο καθεστώς προστασίας του όρους θεσπίζεται για πρώτη φορά με το από 31.8/20.10.1978 π.δ/μα (Δ' 544), το οποίο προέβλεψε δύο ζώνες (Α και Β) προστασίας και καθόρισε τις επιτρεπόμενες χρήσεις γης ανά ζώνη. Ως ζώνη Α προσδιορίστηκε η ορεινή περιοχή και ως ζώνη Β η γύρω από την ζώνη Α περιοχή. Η ζώνη Α καθορίστηκε ως "περιοχή αναψυχής, περιπάτου και υγείας" εντός της οποίας επιτρέπεται η δόμηση μόνο κτιρίων αναψυχής και πολιτιστικών εκδηλώσεων. Στη ζώνη αυτή το μέγιστο εμβαδόν των επιτρεπομένων κτιρίων ορίστηκε σε 150 τετραγωνικά μέτρα, ενώ ως μέγιστος αριθμός ορόφων ορίστηκε ένας, με μέγιστο ύψος τρία και ήμισυ (3,5) μέτρα, αυξανόμενο κατά δύο μέτρα για την κατασκευή στέγης. Στην ίδια ζώνη επιτρέπεται η κατασκευή του απαραίτητου δικτύου οδών και πεζοδρόμων, ενώ απαγορεύθηκε η ανόρυξη και εκμετάλλευση μεταλλείων μέσα στη ζώνη αυτή (άρθρο 2). Η ζώνη Β καθορίστηκε ως "περιοχή εγκαταστάσεων μόνο κοινωφελών λειτουργιών εντός της οποίας επιτρέπεται η δόμηση μόνον κτιρίων χρήσεως αθλητισμού, πολιτιστικών εκδηλώσεων, νοσοκομείων και θεραπευτηρίων εν γένει, διδακτηρίων, ορφανοτροφείων, ασύλων και εν γένει κτιρίων προς εξυπηρέτησιν αναλόγων ευαγών σκοπών, η δημιουργία αλσών, πάρκων και εν γένει χώρων πρασίνου, ως και η ανόρυξις φρεάτων και αι συναφείς αντλητικά εγκαταστάσεις και υδαταποθήκαι". Μέσα στην εν λόγω ζώνη και σε συγκεκριμένη έκταση, στην περιφέρεια του Δήμου Βύρωνος, επιτρέπεται ο καθορισμός εκτάσεως υποδοχής για οικιστική ανάπτυξη (άρθρο 3). Λόγω της αξιόλογης βιοποικιλότητάς του, το όρος ιδίως ως προς τη χλωρίδα και την ορνιθοπανίδα, έχει ενταχθεί στο δίκτυο Natura 2000 και αποτελεί τον Τόπο Κοινοτικής Σημασίας (Τ.Κ.Σ.) «Υμηττός, Αισθητικό Δάσος Καισαριανής - Λίμνη Βουλιαγμένης» (GR 3000006), σύμφωνα με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ ("Για την διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας"-L 206/ 22.7.1992), ενώ έχει χαρακτηριστεί και ως Ζώνη Ειδικής Προστασίας (Ζ.Ε.Π.), σύμφωνα με την οδηγία 2009/147/ΕΚ («περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών») με την ονομασία «Όρος Υμηττός» (GR 3000015) Σύμφωνα με την παράγραφο 4.1 του άρθρου 19 του ν. 1650/1986 (Α' 160), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 5 του ν. 3937/2011 (Α' 60) το όρος Υμηττός, ως Τ.Κ.Σ., αποτελεί Ειδική Ζώνη Διατήρησης (Ε.Ζ.Δ.), και σύμφωνα με την παράγραφο 4.2 του ίδιου άρθρου, λόγω του χαρακτηρισμού του ως Ζ.Ε.Π., αποτελεί μέρος των προστατευόμενων περιοχών του δικτύου Natura. Η υπαγωγή του όρους σε πλείονα καθεστώτα προστασίας δεν ήταν αρκετή ώστε να αποτρέψει την υποβάθμισή του, κυρίως λόγω των αυξημένων οικιστικών πιέσεων και της χωροθέτησης χρήσεων ασύμβατων με την περιοχή που οφείλονται κατά βάση στη γειτνίασή του με τον οικιστικό ιστό της Αττικής. Προς το σκοπό αναβάθμισης της προστασίας του ορεινού όγκου του Υμηττού και προσαρμογής των προγενέστερων σχετικών ρυθμίσεων στις διατάξεις του Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθηνών (Ρ.Σ.Α.), ο Οργανισμός Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος Αθήνας (Ο.Ρ.Σ.Α.) κίνησε τη διαδικασία τροποποίησης του από 31.8.1978 π.δ. Η νέα οριοθέτηση των ζωνών προστασίας και ο καθορισμός των χρήσεων στις επιμέρους ζώνες στηρίζονται στα πορίσματα της «Μελέτης προστασίας ορεινού όγκου Υμηττού» (2009) του Ο.Ρ.Σ.Α. και του ερευνητικού προγράμματος «Μητροπολιτικό Πάρκο Γουδί-Ιλισσός» του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου. Ειδικότερα, στη μελέτη προστασίας του ορεινού όγκου του Υμηττού καταγράφονται, περιγράφονται και αναλύονται σε αυτοτελείς ενότητες: α) τα γενικά χαρακτηριστικά του όρους, β) τα γεωλογικά στοιχεία, γ) το κλίμα, δ) το έδαφος και η υδρολογία, ε) η χλωρίδα και η πανίδα, στ) τα ιστορικά και πολιτιστικά στοιχεία, ζ) το τοπίο της

περιοχής, η) το ιδιοκτησιακό καθεστώς, θ) οι χρήσεις γης στους τομείς της οικιστικής ανάπτυξης, της γεωργίας και κτηνοτροφίας, των λατομικών δραστηριοτήτων, της βιομηχανίας, των στρατοπέδων, των νεκροταφείων, των δραστηριοτήτων πολιτισμού-αθλητισμού, των δασικών χρήσεων αναψυχής και μελισσοκομίας, της κτηνοτροφίας, της εκπαίδευσης, των ιδρυμάτων, των τεχνικών υποδομών και ειδικότερα του οδικού δικτύου, του δικτύου εγκαταστάσεων κοινωφελών χρήσεων και ι) το νομικό καθεστώς (σελ. 1-58). Επίσης, εξετάζονται ειδικότερα τα προβλήματα προστασίας του όρους, δηλαδή οι σχέσεις και οι αντιθέσεις των χρήσεων γης και των δραστηριοτήτων που έχουν αναπτυχθεί στο παρελθόν και εξακολουθούν να υφίστανται ή έχουν δημιουργηθεί με βάση το υφιστάμενο πλαίσιο προστασίας. Τα σημαντικότερα προβλήματα που εντοπίζονται αφορούν τις πιέσεις για την ανάπτυξη του οικιστικού ιστού στις πλαγιές του ορεινού όγκου και ιδίως την αυθαίρετη δόμηση, είτε με τη μορφή οργανωμένων οικισμών, όπως οι οικισμοί Χερώματος, Σκάρπιζας και Προσήλιου, είτε με τη μορφή μεμονωμένων αυθαιρέτων, η οποία αποτελεί τη μεγαλύτερη απειλή τόσο για το οικοσύστημα όσο και για τις χρήσεις αναψυχής του πληθυσμού, διότι συνοδεύεται από καταπατήσεις, εμπρησμούς και καταστροφή των αναδασώσεων. Στην ίδια μελέτη γίνεται εκτενής αναφορά στην εκτός σχεδίου αυθαίρετη δόμηση, η οποία αναπτύχθηκε κατά το παρελθόν και είχε ως συνέπεια τη δημιουργία, σε ορισμένες περιπτώσεις, οικισμών μέσα στις υφιστάμενες ζώνες προστασίας του Υμηττού, στις περιοχές Χέρωμα, Ανάληψη, Γύρισμα, Σκάρπιζα, Προφήτης Ηλίας και Πανόραμα καθώς και στο γεγονός ότι για ορισμένες από τις περιοχές αυτές προτάθηκε κατά το παρελθόν η εξαίρεσή τους από το διάταγμα προστασίας, για την οποία, όμως, το Συμβούλιο Επικρατείας με το υπ' αριθμ. 67/1998 πρακτικό γνωμοδότησε ότι δεν ήταν νόμιμη, για το λόγο δε αυτό με το προσβαλλόμενο διάταγμα οι εκτός σχεδίου υφιστάμενοι οικισμοί δεν εξαιρούνται από τις ζώνες προστασίας (σελ. 43-44). Ειδικότερα, στην περιοχή του Κορωπίου, υπάρχουν τρεις πυρήνες συσπείρωσης αυθαιρέτων που αναπτύχθηκαν τα τελευταία χρόνια, η Σκάρπιζα και το Κίτσι στην Β' ζώνη και ο Προφήτης Ηλίας στην Α' ζώνη. Στη μελέτη εκτίθεται περαιτέρω, ότι στην πλευρά του ορεινού όγκου προς τα Μεσόγεια, η δυνατότητα εγκατάστασης κοινωφελών δραστηριοτήτων επέτρεψε τη δημιουργία μεγάλων σχολικών συγκροτημάτων, τα οποία δεν ήταν απαραίτητο να χωροθετηθούν σε περιοχή προστασίας, ότι το φαινόμενο έγινε εντονότερο μετά την έκδοση του π.δ. καθορισμού Ζ.Ο.Ε. στην περιοχή των Μεσογείων, στις ζώνες της οποίας δεν είναι δυνατή η εγκατάσταση κοινωφελών χρήσεων, με αποτέλεσμα η Β' ζώνη προστασίας του Υμηττού να εξελιχθεί εκ των πραγμάτων σε περιοχή εγκατάστασης των παραπάνω δραστηριοτήτων, γεγονός που δεν περιλαμβανόταν στον αρχικό σχεδιασμό και με τους ισχύοντες όρους δόμησης επιβαρύνει σημαντικά το περιβάλλον στον ορεινό όγκο (σελ. 59). Διαπιστώνεται δε ότι η δυνατότητα ανέγερσης κάποιων αστικών χρήσεων με βάση το προγενέστερο π.δ. του 1978 επιβάρυνε κυρίως τη γεωργική χρήση που αναπτύσσεται στην περιοχή του Δήμου Κορωπίου και ότι θα πρέπει να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα για να προστατευθεί το φυσικό τοπίο της περιοχής (σελ. 44). Κατόπιν αξιολογήσεως των ρυθμίσεων του προγενέστερου διατάγματος προστασίας και της δημιουργηθείσας πραγματικής κατάστασης που προπαρατέθηκε, σύμφωνα με την οποία ο Υμηττός τείνει να περικυκλωθεί σχεδόν καθ' ολοκληρίαν από οικιστικό ιστό, η πρόταση της μελέτης συνίσταται αφ' ενός στην προστασία του ορεινού όγκου από την οικιστική εξάπλωση και τις ασύμβατες χρήσεις και αφ' ετέρου στην ανάδειξη των χαρακτηριστικών του. Προς τούτο, η ζώνη Α' διαμορφώνεται ώστε να περιλαμβάνει περιοχές με διαφορετική φυσιονομία, αλλά το ίδιο σημαντικές ως αντικείμενο προστασίας, καθώς στο βόρειο τμήμα, με έντονο δασικό και ορεινό χαρακτήρα, συγκεντρώνεται το σύνολο των μοναστηριών, ενώ το νότιο τμήμα είναι ένας εκτεταμένος θαμνώνας που σχετίζεται με την παραγωγή μελιού. Αξιόλογα σπήλαια και σημαντικά αρχαιολογικά ευρήματα βρίσκονται σε όλη την έκταση του όρους. Με βάση τα παραπάνω, προτείνεται η επέκταση της Α' ζώνης στο σύνολο σχεδόν του ορεινού όγκου που έχει οριοθετηθεί στο πλαίσιο του δικτύου Natura και η ανάδειξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της περιοχής, τα δάση, οι φρυγανώδεις οικότοποι που διαμορφώνουν ένα ιδιαίτερο αττικό τοπίο, η πανίδα, ο γεωλογικός πλούτος, τα σπήλαια, τα μνημεία και οι αρχαιολογικοί χώροι (βλ. σελ. 63 επ.). Εξ άλλου,

βάσει του ερευνητικού προγράμματος «Μητροπολιτικό Πάρκο Γουδί - Ιλισσός» αναλύονται οι προτάσεις για την ανάδειξη και σύνδεση του Μητροπολιτικού Πάρκου με τον ορεινό όγκο και την ένταξή του στην ευρύτερη αστική περιοχή ως πόλου με τοπική εμβέλεια, αλλά και με υπερτοπική σημασία. Στις επακολουθήσασες εισηγήσεις της αρμόδιας υπηρεσίας του Οργανισμού Αθήνας προς την Εκτελεστική Επιτροπή του Οργανισμού, παρατίθενται διεξοδικά τα προβλήματα αλλά και τα κριτήρια, με βάση τα οποία οριοθετούνται και οργανώνονται τα Μητροπολιτικά Πάρκα και καθορίζονται οι επιτρεπόμενες χρήσεις, αλλά και τα μέσα της περαιτέρω διαμόρφωσης και ανάπλάσής τους. Επί τη βάση των ανωτέρω, η Εκτελεστική Επιτροπή του Ο.Π.Σ.Α. πρότεινε ειδικότερες ρυθμίσεις που καθιστούν αυστηρότερο το υφιστάμενο πλαίσιο ελέγχου των χρήσεων γης και όρων δόμησης στην περιοχή. Συγκεκριμένα, στην από 21.7.2010 εισήγηση της υπηρεσίας προς την Εκτελεστική Επιτροπή του Οργανισμού Αθήνας, η οποία έλαβε υπ' όψιν και τα πορίσματα της διαβούλευσης, αναφέρεται ότι η χρήση κατοικίας έχει ήδη κριθεί ως μη συμβατή με την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος του ορεινού όγκου, η εξαίρεση δε των περιοχών αυθαιρέτων κατοικιών έχει κριθεί από το Συμβούλιο της Επικρατείας μη νόμιμη. Αντιθέτως, η γεωργία αποτελεί χρήση απόλυτα συμβατή τόσο στην Α' ζώνη όσο και στις Β' και Γ' ζώνες. Η άσκησή της ιδιαίτερα στις ανατολικές υπώρειες του ορεινού όγκου συμβάλλει τόσο στη διατήρηση της βιοποικιλότητας, όσο και στην ποικιλομορφία του τοπίου και στη διατήρηση μιας παραδοσιακής για τα Μεσόγεια χρήσης που χρήζει προστασίας. Το αίτημα ένταξης όλων των γεωργικού χαρακτήρα εκτάσεων σε ζώνες Β' αντιβαίνει στη φιλοσοφία του σχεδιασμού, καθ' όσον τα όρια διαμορφώνονται με συνεκτίμηση μιας σειράς και άλλων παραγόντων πέραν του χαρακτήρα της έκτασης, η δε εναλλαγή δασικών και γεωργικών εκτάσεων είναι επιθυμητή. Περαιτέρω, εισηγείται την απόρριψη των αιτημάτων περί μείωσης της αρτιότητας στη ζώνη Β', καθώς το αίτημα αυτό στηρίζεται στο γεγονός της μεγάλης κατάτμησης ιδιαίτερα στις περιοχές οικιστικών συσπειρώσεων, όπου ουσιαστικά με την αρτιότητα των 40 στρεμμάτων καταργείται κάθε προοπτική αυτοτελούς αξιοποίησης των ιδιοκτησιών, ωστόσο η αποδοχή της πρότασης αυτής θα αύξανε τη διάσπαρτη δόμηση σε όλη τη Β' ζώνη και θα ενέτεινε την περιβαλλοντική υποβάθμιση. Ακόμη, όπως εξηγείται και στο υπ' αρ. πρωτ. 62/11.1.2013 έγγραφο απόψεων του Ο.Π.Σ.Α. προς το Δικαστήριο, που έχει αποσταλεί επ' ευκαιρία της ασκήσεως της υπό κρίση αιτήσεως, ως μέσο ενίσχυσης της προστασίας του όρους επελέγη η επέκταση των ορίων της Α' ζώνης προς μεν τη δυτική πλευρά μέχρι τα όρια του διαμορφωμένου αστικού ιστού (εγκεκριμένο σχέδιο), διατηρώντας υπό μορφή θυλάκων ή νησίδων τη Β' ζώνη προστασίας στις περιοχές όπου υφίσταται αραιή οικιστική δόμηση είτε έχουν αναπτυχθεί χρήσεις κοινωφελείς σύμφωνα με το προϋφιστάμενο διάταγμα προστασίας, προς δε την ανατολική πλευρά με την κατά το δυνατόν κάλυψη της περιοχής που εμπίπτει στο δίκτυο Natura 2000. Η ενέργεια αυτή συμπληρώνεται με περιορισμό των επιτρεπόμενων χρήσεων και των όρων δομήσεως. Επί των ρυθμίσεων αυτών ζητήθηκε η γνώμη και των δήμων, στα όρια των οποίων εμπίπτουν οι προτεινόμενες ρυθμίσεις, τηρήθηκε διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης με την προώθηση του σχετικού σχεδίου σε επτά (7) υπουργεία και διάφορους φορείς και οργανισμούς και με την ηλεκτρονική ανάρτησή του στους διαδικτυακούς τόπους διαβούλευσης του Πρωθυπουργού και του Υ.Π.Ε.Κ.Α., οι απόψεις δε που διατυπώθηκαν κατά το στάδιο αυτό αξιολογήθηκαν από την Εκτελεστική Επιτροπή του Ο.Π.Σ.Α. και ελήφθησαν υπ' όψιν κατά την κατάρτιση του τελικού σχεδίου. Κατόπιν επεξεργασίας του σχετικού σχεδίου με τα Πρακτικά Επεξεργασίας (εφεξής Π.Ε.) 34 και 92/2011 του Συμβουλίου της Επικρατείας, εκδόθηκε το προσβαλλόμενο διάταγμα, με το οποίο εισάγεται επέκταση της ζώνης Α', απαγόρευση ορισμένων χρήσεων, πιο αυστηροί όροι δομήσεως για τις ήδη επιτρεπόμενες χρήσεις, στις περιοχές δε των Μητροπολιτικών Πάρκων δεν προστίθενται νέες χρήσεις, αλλά παραμένουν, υπό προϋποθέσεις, οι νομίμως υφιστάμενες, με πρόβλεψη σταδιακής απομάκρυνσης όσων χρήσεων δεν είναι συμβατές με τη φυσιογνωμία και το σκοπό τους ως υπερτοπικών πόλων αναψυχής. Ειδικότερα, ως περιοχή προστασίας καθορίζεται, κατά το άρθρο 2 του προσβαλλόμενου διατάγματος, όχι μόνο ο ορεινός όγκος, αλλά και οι περιφερειακές πεδινές ή ημιορεινές ζώνες. Στο άρθρο 3 ορίζονται πέντε (5) ζώνες προστασίας, όπως αυτές αποτυπώνονται

στα διαγράμματα που συνοδεύουν το διάταγμα, και, συγκεκριμένα: α) η ζώνη Α που ορίζεται ως περιοχή απόλυτης προστασίας της φύσης και των μνημείων με στόχο την απόλυτη προστασία των οικοτόπων, των ειδών χλωρίδας και πανίδας και την οικολογικά συμβατή ανάδειξη των ιδιαίτερων φυσικών, γεωλογικών και ιστορικών χαρακτηριστικών του Υμηττού, β) η ζώνη Β που ορίζεται ως περιφερειακή ζώνη προστασίας και αποτελεί περιοχή γεωργικής χρήσης, εκπαίδευσης και υπαίθριας αναψυχής, πολιτισμού και αθλητισμού, γ) η ζώνη Γ που αποτελεί ζώνη προστασίας αρχαιολογικών χώρων, δ) η ζώνη Δ που ορίζεται ως περιοχή των Μητροπολιτικών Πάρκων Γουδή και Ιλισίων και αποτελεί την περιοχή σύνδεσης του ορεινού οικοσυστήματος με την πόλη και ε) η ζώνη Ε που ορίζεται ως περιοχή ειδικών χρήσεων, στην οποία επιτρέπεται η λειτουργία υφιστάμενων κοιμητηρίων που τηρούν τις διατάξεις της κείμενης σχετικής νομοθεσίας. Ειδικότερα στο άρθρο 3 του προσβαλλομένου π.δ/τος ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: “Εντός των ορίων που καθορίζονται με το άρθρο 2 του παρόντος, ορίζονται ζώνες προστασίας, όπως φαίνονται με τα στοιχεία Α, Β, Γ, Δ και Ε στα διαγράμματα του άρθρου 2 και καθορίζονται κατά ζώνη χρήσεις γης ως εξής: 1. Ζώνη Α - Απόλυτη προστασία της φύσης και των μνημείων. Η ζώνη αυτή καθορίζεται ως περιοχή απόλυτης προστασίας της φύσης, με στόχο την απόλυτη προστασία των οικοτόπων, των ειδών χλωρίδας και πανίδας και την οικολογικά συμβατή ανάδειξη των ιδιαίτερων φυσικών, γεωλογικών και ιστορικών χαρακτηριστικών του Υμηττού. (α) Στη Ζώνη Α επιτρέπονται μόνο χρήσεις που είναι συμβατές ή κρίνονται απαραίτητες για τις ανάγκες προστασίας της περιοχής, όπως έργα αντιτυρικής προστασίας, πυροσβεστικοί κρουνοί, εργασίες δασικής διαχείρισης, χάραξη μονοπατιών και ποδηλατικών διαδρομών. Επιτρέπονται οι ήπιες ανασχετικές παρεμβάσεις σε ρέματα. (β) Η οργάνωση της Ζώνης Α, οι πορείες των πεζών, τα σημεία υπαίθριας αναψυχής, οι θέσεις θέας και παρατήρησης της ορνιθοπανίδας, ο τρόπος ανάδειξης των αξιόλογων φυσικών και ιστορικών στοιχείων, οι εισοδοί στη ζώνη, η οργάνωση των πυλών εισόδου και ο τρόπος σύνδεσης τους με τον αστικό ιστό, καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Η απόφαση αυτή εκδίδεται μετά από ειδική μελέτη που εγκρίνεται από την Εκτελεστική Επιτροπή του Οργανισμού Ρυθμιστικού Σχεδίου και Περιβάλλοντος Αθήνας, μετά από γνωμοδότηση των αρμόδιων υπηρεσιών, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. (γ) Εντός της Ζώνης Α απαγορεύεται κάθε είδους δόμηση. Για τα υπάρχοντα μνημεία και νομίμως υφιστάμενα κτίσματα, επιτρέπεται η διενέργεια επισκευαστικών και αναστηλωτικών εργασιών, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, χωρίς καμία οικοδομική επέκταση. (δ) Οριοθετείται ως ζώνη Α η έκταση η οποία καταλαμβάνει πλάτος 50 μ. εκατέρωθεν του άξονα των σημαντικότερων ρεμάτων του ορεινού όγκου, όπως απεικονίζονται στα σχετικά διαγράμματα του άρθρου 2 του παρόντος. Το όριο αυτό, προσαρμόζεται αυτομάτως επί του οριοθετούμενου ορίου κάθε φορά που δημοσιεύεται σε ΦΕΚ η κατά νόμο οριοθέτηση των ρεμάτων αυτών. (ε) Εντός της Ζώνης Α επιτρέπεται η κατασκευή και τοποθέτηση ιστών για τη συγκέντρωση των εγκαταστάσεων κεραιών ραδιοφωνίας - τηλεόρασης και του συνοδευτικού εξοπλισμού τους με στόχο την απομάκρυνση των υφιστάμενων κεραιών. Το είδος, ο αριθμός και η κατάλληλη από άποψη προστασίας του περιβάλλοντος και ασφάλειας των πτήσεων θέση των νέων ιστών, καθορίζεται με κοινή απόφαση των συναρμόδιων Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, μετά από εκπόνηση μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας περί τηλεπικοινωνιών.

2. Ζώνη Β - Περιφερειακή ζώνη προστασίας. Καθορίζεται ως περιοχή γεωργικής χρήσης, εκπαίδευσης και υπαίθριας αναψυχής, πολιτισμού και αθλητισμού. (α) Εντός της ζώνης αυτής επιτρέπεται η γεωργία, η ανέγερση γεωργικών αποθηκών, εκπαιδευτηρίων (δημοσίων και ιδιωτικών) δομημένων με τις αρχές της βιοκλιματικής αρχιτεκτονικής κατά τις διατάξεις του ν. 3661/2008 (Α' 89) και η δημιουργία υπαίθριων χώρων αναψυχής, πολιτισμού και αθλητισμού, με τους ακόλουθους όρους: (αα) Ως ελάχιστο εμβαδόν αρτιότητας για τις χρήσεις της εκπαίδευσης ορίζονται τα 40 στρέμματα, αποκλειομένων των παρεκκλίσεων αρτιότητας. (ββ) Ο μέγιστος συντελεστής δόμησης των γηπέδων ορίζεται σε 0,2 και το ποσοστό κάλυψης σε 15%. Τουλάχιστον το 50% του γηπέδου επιβάλλεται να καλύπτεται με ψηλό πράσινο. (γγ) Άνω των 3.000 τ.μ. απαιτείται διάσπαση του όγκου των κτιρίων.

(β) Οι εγκαταστάσεις εκπαίδευσης που περιλαμβάνονται στο εκάστοτε 5ετες πρόγραμμα του ΟΣΚ στις περιοχές εκτός ζώνης Α, δομούνται με την προϋπόθεση έγκρισης τοπικού ρυμοτομικού κατά τις διατάξεις του άρθρου 26 του ν. 1337/1983 (Α` 33), ως ισχύει, με όποιο εμβαδόν απαιτείται για τη χρήση αυτή, χωρίς την απαίτηση αρτιότητας των 40 στρεμμάτων. (γ) Ως ελάχιστο εμβαδόν αρτιότητας για την ανέγερση κτισμάτων που εξυπηρετούν τις χρήσεις γεωργίας, αθλητισμού, πολιτισμού και αναψυχής ορίζονται τα 20 στρέμματα αποκλειομένων των παρεκκλίσεων της αρτιότητας. Η μέγιστη επιφάνεια των κτιρίων ανά άρτιο γήπεδο ορίζεται: (αα) γεωργικής αποθήκης, τα 30 τ.μ., (ββ) βοηθητικών χώρων αθλητισμού, πολιτισμού και αναψυχής, τα 30 τ.μ. (δ) Εντός των ορίων της Ζώνης Β, στις ανατολικές υπώρειες του Υμηττού στους Δήμους Βάρης - Βούλας - Βουλιαγμένης, Κρωπίας και Παιανίας, επιτρέπεται η δημιουργία ενός (1) δημοτικού βιοκλιματικού κέντρου περιβαλλοντικής εκπαίδευσης ανά δήμο, με τους εξής όρους: (αα) Μέγιστη επιφάνεια: 150 τ.μ. σε οικόπεδο ελάχιστης έκτασης 10 στρέμματα. (ββ) Μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος: 3,5 μέτρα. (γγ) Πάνω από το μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος είναι δυνατή η κατασκευή στέγης με κεραμίδια, το ύψος της οποίας δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τα 2 μέτρα. (ε) Η διαμόρφωση χώρων υπαίθριας αναψυχής, ανεξαρτήτως του χαρακτήρα της έκτασης, διέπεται από τις διατάξεις Υ.Α. 66102/970/1995 (Β` 330). Από τα επιτρεπόμενα έργα και εργασίες της ανωτέρω απόφασης, εξαιρούνται οι περιπτώσεις 9 και 15 και η παράγραφος 16 της συμπληρωματικής Υ.Α. 99278/5712/57/1997 (Β` 1117).

3. Ζώνη Γ - Αρχαιολογικής προστασίας. Η ζώνη αυτή καθορίζεται ως Περιοχή προστασίας αρχαιολογικών χώρων. α) Εντός της ζώνης Γ επιτρέπεται η γεωργική χρήση και η ανέγερση γεωργικών αποθηκών εμβαδού έως 30 τ.μ., κατά τις διατάξεις της αρχαιολογικής νομοθεσίας. β) Ως ελάχιστο εμβαδόν αρτιότητας για την ανέγερση γεωργικών αποθηκών ορίζονται τα 20 στρέμματα.

4. Ζώνη Δ - Μητροπολιτικά πάρκα Γουδή και Ιλισίων. Η Ζώνη Δ καθορίζεται ως περιοχή σύνδεσης του ορεινού οικοσυστήματος με την πόλη, εντός της οποίας ιδρύονται το Μητροπολιτικό Πάρκο Γουδή (Δ - Γουδή) και το Μητροπολιτικό Πάρκο Ιλισίων (Δ - Ιλισίων), σύμφωνα με τους όρους που εξειδικεύονται στο άρθρο 4 του παρόντος.

5. Ζώνη Ε - Ειδικές χρήσεις. Εντός αυτής είναι δυνατή η λειτουργία υφιστάμενων κοιμητηρίων, με την προϋπόθεση της τήρησης της περί νεκροταφείων ειδικότερης νομοθεσίας". Ακολούθως, στο άρθρο 4 του προσβαλλόμενου προεδρικού διατάγματος, το οποίο αφορά τις ζώνες Μητροπολιτικών Πάρκων Γουδή (Δ Γουδή) και Ιλισίων (Δ Ιλισίων) ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: "1... 2... 3... 4... 5... 6. Ρύθμιση Χρήσεων γης, και επιβολή περιορισμών για την δόμηση. (α) Η χρήση γης στον πυρήνα των δύο Πάρκων (Δ1) ορίζεται ως "Άσος, Ελεύθεροι Χώροι, Αστικό Πράσινο", και η έκταση αποτελεί ελεύθερο κοινόχρηστο χώρο μητροπολιτικής εμβέλειας που εντάσσεται στο δίκτυο υπερτοπικών πόλων πολιτισμού, αθλητισμού και αναψυχής του ΡΣΑ. Στον Πυρήνα των Πάρκων επιτρέπονται οι διαμορφώσεις κοινοχρήστου πρασίνου, διαδρομές περιπάτου και ποδηλάτου, η τοποθέτηση καθιστικών και σκιαστρών, υπαίθριες εγκαταστάσεις ήπιου αθλητισμού, πολιτιστικού και παιδαγωγικού χαρακτήρα, καλλιτεχνικές εκδηλώσεις και εκθέσεις περιοδικού ή μόνιμου χαρακτήρα, δραστηριότητες ήπιας αναψυχής, περιβαλλοντικής και καλλιτεχνικής ευαισθητοποίησης, εγκαταστάσεις κυκλοφοριακής αγωγής με ποδήλατα, εγκαταστάσεις θεραπευτικής ιππασίας, φυτώρια με λειτουργικό και εκπαιδευτικό χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένων εγκαταστάσεων μικρής κλίμακας για την ανακύκλωση των υπολοίπων κλαδέματος του Πάρκου, καθώς και η κατασκευή υδατοδεξαμενών για τη συλλογή και αξιοποίηση του βρόχινου νερού. Για τις εκτάσεις δασικού χαρακτήρα ισχύουν οι διατάξεις της δασικής νομοθεσίας και είναι δυνατόν να αναπτυχθούν δραστηριότητες ημερήσιας δασικής αναψυχής βάσει της απόφασης 66102/970/1995 (Β` 330) του Υπουργού Γεωργίας, στα πλαίσια του κανονισμού λειτουργίας και διαχείρισης του Πάρκου. Υφιστάμενες χρήσεις υγείας - πρόνοιας και εκπαίδευσης για την εξυπηρέτηση του προσωπικού των Ενόπλων Δυνάμεων και της Δημόσιας Διοίκησης μπορούν να διατηρηθούν εφόσον συμπεριληφθούν στο ΣΓΔ. (β) Εντός των ζωνών Δ1 απαγορεύεται η ανέγερση νέων κτιρίων και ναών, με εξαίρεση περιορισμένο αριθμό μικρών περιπτέρων, μέγιστης επιφανείας 30 τ.μ., για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών των Πάρκων και των επισκεπτών τους. Ο επιτρεπόμενος αριθμός μονάδων, η κατανομή τους καθώς και η

επιτρεπόμενη κάλυψη των ελεύθερων χώρων με σκληρές επιφάνειες, θα προσδιοριστούν με το ΣΓΔ ή την ΠΜ της ΖΕΑ, λαμβάνοντας υπόψη τις δεσμεύσεις του άρθρου 1 παρ. 2 του ν. 732/1977 (Α' 310), όπως ισχύει σήμερα, της δασικής νομοθεσίας και τις κατευθύνσεις σχεδιασμού και φύτευσης του παρόντος και του ΣΓΔ. (γ) Εντός των υφιστάμενων κτιρίων του πυρήνα τα οποία θα κριθούν από το ΣΓΔ ή την ΠΜ της ΖΕΑ, ως αξιόλογα, διατηρούμενα και επαναχρησιμοποιούμενα επιτρέπονται οι χρήσεις αθλητισμού, πολιτισμού και μικρών αναψυκτηρίων - κυλικείων σε περιορισμένο αριθμό και εμβαδόν που θα προσδιοριστεί με το ΣΓΔ. Στα νομίμως υφιστάμενα εξ αυτών κτίρια επιτρέπονται επεκτάσεις που δεν θα υπερβαίνουν το 5% της συνολικής αρχικής τους επιφάνειας. (δ) Το κτίριο του Ολυμπιακού Κέντρου Μπάντμιντον, στον πυρήνα του Μητροπολιτικού Πάρκου Γουδή, κατεδαφίζεται μετά την λήξη της τρέχουσας σύμβασης με τον ανάδοχο. Στο μέχρι την κατεδάφιση του διάστημα, επιτρέπεται πλέον των χρήσεων που προβλέπονται στην προηγούμενη παρ. (γ), η χρήση του ως «χώρος συνάθροισης κοινού», υπό τον όρο ότι το καθεστώς λειτουργίας του και οδικής εξυπηρέτησης ακολουθούν τις αρχές και κατευθύνσεις σχεδιασμού του παρόντος, και ότι τόσο το κτίριο όσο και ο περιβάλλον χώρος του εντάσσονται στο Πάρκο και συνάδουν με το πλαίσιο διαχείρισης και τον κανονισμό λειτουργίας του Πάρκου. (ε) Οι επιτρεπόμενες από τον ν. 3688/2008 (Α' 163) χρήσεις, για το κτίριο της Σχολής Χωροφυλακής παραμένουν με εξαίρεση τον υπόγειο χώρο στάθμευσης και προσδιορίζονται ειδικότερα με το ΣΓΔ και την ΠΜ της ΖΕΑ. (ζ) Οι επιτρεπόμενες χρήσεις γης στην Περιφερειακή Ζώνη των Πάρκων (Δ2) είναι: περίθαλψη, κοινωνική πρόνοια, εκπαίδευση/έρευνα, διοίκηση καθώς και οι επιτρεπόμενες στους Πυρήνες των Πάρκων. Στα στρατόπεδα που δεν εντάσσονται στον πυρήνα του Πάρκου και μέχρι την ένταξη τους στον πυρήνα του Πάρκου ως κύρια χρήση ορίζεται αυτή της διοίκησης και υπάγονται στην κείμενη πολεοδομική νομοθεσία Απαγορεύεται η ανέγερση ιερών ναών, εκτός αν προσδιοριστεί χώρος από την ΠΜ της ΖΕΑ. Ειδικά για την περιοχή του Δήμου Ζωγράφου, που περικλείεται από τις οδούς Καζαντζάκη, Καμπυλαυκά, Αγ. Ελένης, Αλ. Παπαναστασίου, Γ. Ζωγράφου, Πλαστήρα, Ιοκάστης, Παξών, Γρ. Αυξεντίου και Πανεπιστημιούπολη στο τέρμα Νέου Ζωγράφου, στόχος της ΠΜ της ΖΕΑ είναι η διερεύνηση της ένταξης της στον πυρήνα (Ζώνη Δ1 Ιλισίων) του μητροπολιτικού πάρκου, στα πλαίσια της εκπονούμενης μελέτης ΓΠΣ. Στα τμήματα της έκτασης αυτής, για τα οποία πιθανά θα κριθεί ότι πρέπει να ενταχθούν στη Ζώνη Δ2 Ιλισίων, θα επιτρέπονται μικρές μονάδες κοινωνικής υποδομής τοπικής εμβέλειας. (η) Επιτρέπεται η χωροθέτηση του Κεντρικού Σταθμού Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων (ΚΣΜΑ), βάσει του ν. 3164/2003 (Α' 176) στη θέση του πρώην εργοταξίου της Αττικής Οδού, (Δ2 Γουδή). (θ) Εντός της Ζώνης Δ2 Γουδή υποδεικνύεται από το ΣΓΔ και προσδιορίζεται με την ΠΜ της ΖΕΑ, η θέση του προβλεπόμενου με το από 19.10.2001 π.δ. κτιρίου Διοίκησης, εντός της ιδιοκτησίας της ΕΥΠ η μέγιστη επιτρεπόμενη δόμηση του οποίου θα προσδιοριστεί με την ΠΜ/ΖΕΑ υπό την προϋπόθεση παραχώρησης σε κοινή χρήση ή στον φορέα διαχείρισης του Πάρκου, του χαρακτηρισμένου με το ίδιο π.δ/γμα, Κοινόχρηστου Χώρου. Η παραχώρηση αποτελεί προϋπόθεση για την έκδοση της οικοδομικής άδειας και γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 12 παρ. 5 και 6 του ΓΟΚ ή άλλο πρόσφορο τρόπο. (ι) Στη Δ2 ζώνη του Ο.Τ. 189 είναι δυνατή η επέκταση των κτιριακών εγκαταστάσεων του ΥΠΟΜΕΔΙ σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και το ΣΓΔ ή τη μελέτη διαμόρφωσης. (κ) Με το ΣΓΔ και την ΠΜ της ΖΕΑ κρίνεται η αναγκαιότητα χώρων στάθμευσης εντός των περιφερειακών ζωνών και στην περίμετρο αυτών, για την εξυπηρέτηση των υφιστάμενων χρήσεων και υπό την προϋπόθεση ότι οι χώροι στάθμευσης χωροθετούνται εντός των αντίστοιχων ιδιοκτησιών. Εντός του πυρήνα εξετάζεται η αναγκαιότητα κατασκευής υπογείων κτιρίων στάθμευσης σε θέσεις και με χωρητικότητα που θα υποδείξει το ΣΓΔ, η κυκλοφοριακή προμελέτη και η ΠΜ της ΖΕΑ, υπό την προϋπόθεση ότι θα τηρηθούν οι αρχές σχεδιασμού, οι κατευθύνσεις σχεδιασμού και οι δεσμεύσεις των διατάξεων των παραγράφων βμ και 7β του παρόντος άρθρου, ότι η επιφάνεια αυτών θα διαμορφωθεί για χρήση πλατείας ή πεζοδρόμου με ανάλογη φύτευση και ότι το καθεστώς διαχείρισης και οι εγκρινόμενοι περιβαλλοντικοί όροι λειτουργίας θα συνάδουν με τις προβλέψεις του ΣΓΔ. Σε περιμετρικές θέσεις των πυρήνων επιτρέπεται η χωροθέτηση υπαίθριων χώρων στάθμευσης υπό την προϋπόθεση ότι θα υποδειχθούν

από το ΣΓΔ, το οποίο θα προσδιορίσει την δυναμικότητα και τον τρόπο διαμόρφωσης τους. Ο υφιστάμενος χώρος στάθμευσης στην περιοχή του Κολυμβητηρίου του Δήμου Αθηναίων διατηρείται ...". Περαιτέρω, στο άρθρο 7 (με τον τίτλο "Μεταβατικές διατάξεις") ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: "1. Οικοδομικές άδειες που έχουν εκδοθεί έως τη δημοσίευση του παρόντος διατάγματος και ισχύουν, εκτελούνται όπως εκδόθηκαν. Οι άδειες αυτές δύνανται να αναθεωρούνται, χωρίς αύξηση της κάλυψης, του συντελεστή δόμησης και του όγκου. 2. Για τις εγκαταστάσεις υγείας, περίθαλψης, αθλητισμού, πολιτισμού και κοινωνικής πρόνοιας εντός της Ζώνης Β του από 31.8.1978 π.δ/τος, για τις οποίες έχει εκδοθεί απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων, κατά τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 2 του ν. 3010/2002, έως την έναρξη ισχύος του παρόντος, καθώς και για τις εγκαταστάσεις εκπαίδευσης, μπορεί να ζητηθεί από την αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία η έκδοση οικοδομικής αδείας σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, εφόσον έχουν εξασφαλισθεί οι παρακάτω προϋποθέσεις: (α) Τελεσίδικη πράξη χαρακτηρισμού της αρμόδιας δασικής υπηρεσίας, περί μη δασικού χαρακτήρα της έκτασης (β) Έγκριση των αρμοδίων αρχαιολογικών υπηρεσιών. (γ) Έγκριση καταλληλότητας γηπέδου και θεώρηση αρχιτεκτονικής μελέτης από τον αρμόδιο κατά περίπτωση φορέα, εφόσον απαιτείται. (δ) Η οικοδομική άδεια εκδίδεται το αργότερο εντός εννέα μηνών, χωρίς δυνατότητα αναθεώρησης. 3. Όλα τα λατομεία τα κείμενα εντός των ζωνών προστασίας, χαρακτηρίζονται ως ανενεργά. Επιβάλλεται μόνο η αποκατάσταση δίχως εξόρυξη, βάσει της κείμενης νομοθεσίας και η απομάκρυνση όλων των εγκαταστάσεων παραγωγής προϊόντων. Τα λατομεία αυτά οφείλουν να ολοκληρώσουν την αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος εντός τριών (3) ετών από την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος. 4. Υφιστάμενες βιομηχανικές και βιοτεχνικές εγκαταστάσεις, καθώς και εγκαταστάσεις παραγωγής, αποθήκευσης και εμπορίας υλικών, οφείλουν να μετεγκατασταθούν εντός πέντε ετών από την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος. 5. Ειδικότερα για τα Μητροπολιτικά Πάρκα Γουδή και Ιλισίων, προβλέπονται οι εξής μεταβατικές διατάξεις: (α) Από την έκδοση του παρόντος και μέχρι την έγκριση του ΣΓΔ και της ΠΜ των ΖΕΑ, η ανάπτυξη των χρήσεων, διαμορφώσεων, δραστηριοτήτων και της δόμησης πρέπει να είναι σύμφωνη με το παρόν. β... γ... δ. Μετά την έγκριση του ΣΓΔ και των ΠΜ της ΖΕΑ, οι άδειες λειτουργίας των εγκατεστημένων δραστηριοτήτων στον πυρήνα του Πάρκου που δεν συνάδουν με αυτό, παύουν να ισχύουν και επιβάλλεται ανανέωση τους ώστε να εξασφαλιστεί η συμβατότητα των λειτουργιών με το ΣΓΔ και το παρόν. (ε) Οι διατάξεις του ν. 3688/2008 που έρχονται σε αντίθεση με τις διατάξεις του παρόντος ή κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη δεν εφαρμόζονται. (ζ) Αρξάμενες διαδικασίες βάσει άλλων νομικών ρυθμίσεων, υπόκεινται στις διατάξεις του παρόντος, εφόσον δεν έχουν εκδοθεί ακόμα οι οικοδομικές άδειες για την ολοκλήρωση τους. (η) Αρξάμενες διαδικασίες τροποποίησης σχεδίου συνεχίζονται με τις προϋφιστάμενες διατάξεις μετά από έγκριση της μελέτης διαμόρφωσης. Σε περίπτωση που η νέα χρήση γης είναι συμβατή με τις χρήσεις του παρόντος και δεν απαιτείται τροποποίηση των όρων δόμησης μπορεί να εκδοθεί οικοδομική άδεια μετά από έγκριση Μελέτης Διαμόρφωσης, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του παρόντος, υπό την προϋπόθεση ότι έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία παραχώρησης της έκτασης για την νέα χρήση". Τέλος, στο άρθρο 8 του δ/τος, (με τίτλο "Άλλες διατάξεις") ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: "1. Στις περιοχές που για οποιονδήποτε λόγο διέπονται από τη δασική νομοθεσία, εφαρμόζονται παράλληλα οι ισχύουσες διατάξεις της νομοθεσίας αυτής. 2. Σε όλες τις ζώνες του παρόντος απαγορεύεται ο μηχανοκίνητος αθλητισμός και η θήρα. 3. Σε όλες τις ζώνες του παρόντος απαγορεύεται η ανάρτηση υπαίθριων εμπορικών διαφημίσεων. 4. Σε όλες τις ζώνες του παρόντος τα νέα κτίρια πρέπει να πληρούν όρους της βιοκλιματικής αρχιτεκτονικής. 5. Εντός των ζωνών Β, Γ, και Ε επιτρέπεται η εκτέλεση των αναγκαίων έργων τεχνικής υποδομής και έργων ύδρευσης, αποχέτευσης ενέργειας και τηλεφωνίας. 6. Τα νομίμως υφιστάμενα κτίρια και εγκαταστάσεις κατοικίας, διδακτηρίων, νοσοκομείων, θεραπευτηρίων, ορφανοτροφείων, ασύλων, αναψυχής, αθλητισμού, πολιτιστικών εκδηλώσεων, ιερών μονών, κεραιών τηλεφωνίας, ναών και νεκροταφείων, των οποίων η χρήση δεν επιτρέπεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, είναι δυνατόν να παραμένουν στα γήπεδα στα οποία

βρίσκονται και να υφίστανται επισκευαστικές παρεμβάσεις, χωρίς καμία δυνατότητα επεκτάσεως. 7... 8. Για όλα τα επιτρεπόμενα στις ζώνες Β, Γ, Δ και Ε έργα και δραστηριότητες, τα οποία εμπίπτουν στις κατηγορίες της κοινής υπουργικής απόφασης 15393/2332/2002 (Β' 1022), ανεξάρτητα από την κατηγορία στην οποία υπάγονται, καθώς και για τις εγκαταστάσεις εκπαίδευσης, απαιτείται η εκπόνηση και έγκριση μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων κατά τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 1650/1986 και η εγκατάστασή τους είναι δυνατή εφόσον δεν έχουν σημαντικές επιπτώσεις στη διατήρηση του προστατευτέου αντικειμένου και κυρίως των οικοτόπων και ειδών χαρακτηρισμού της περιοχής ως Ειδικής Ζώνης Διατήρησης. 9...10...11. Από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως καταργούνται: α) το από 31.8.1978 π.δ. "περί καθορισμού ζωνών ρυθμίσεως και προστασίας της περιοχής του όρους Υμηττού" (Δ' 544) και β) το από 17.3.1981 π.δ. "περί τροποποίησης του από 31.8.1978 Π.Δ/τος περί καθορισμού ζωνών ρυθμίσεως και προστασίας της περιοχής του όρους Υμηττού" (ΦΕΚ 544/Δ') (Δ' 167). 12...". Το ως άνω προεδρικό διάταγμα εκδόθηκε χωρίς να υποβληθεί σε προηγούμενη στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση.

5. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση προβάλλεται ότι το προσβαλλόμενο διάταγμα είναι ακυρωτέο, διότι εκδόθηκε κατά παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας και, ειδικότερα, χωρίς προηγούμενη τήρηση της διαδικασίας Σ.Μ.Π.Ε. ή περιβαλλοντικού προελέγχου.

6. Επειδή, με την οδηγία 2001/42/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L 197) καθιερώθηκε η υποχρέωση προηγούμενης εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, τα οποία τεκμαίρεται ότι έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, προκειμένου να διασφαλισθεί υψηλού επιπέδου προστασία του περιβάλλοντος μέσω της ενσωμάτωσης περιβαλλοντικών ζητημάτων στην προετοιμασία και θέσπιση σχεδίων και προγραμμάτων με σκοπό την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης. Το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας καθορίζεται στο άρθρο 3 ως εξής:

«1. Πραγματοποιείται εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, σύμφωνα με τα άρθρα 4 έως 9, για σχέδια και προγράμματα που αναφέρονται στις παραγράφους 2 έως 4, και τα οποία ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον. 2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 3, πραγματοποιείται εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων για όλα τα σχέδια και προγράμματα: α) τα οποία εκπονούνται για τη γεωργία, δασοπονία, αλιεία, ενέργεια, βιομηχανία, μεταφορές, διαχείριση αποβλήτων, διαχείριση υδάτινων πόρων, τηλεπικοινωνίες, τουρισμό, χωροταξία ή χρήση του εδάφους και τα οποία καθορίζουν το πλαίσιο για μελλοντικές άδειες έργων που απαριθμούνται στα παραρτήματα Ι και ΙΙ της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ, ή β) για τα οποία, λόγω των συνεπειών που ενδέχεται να έχουν σε ορισμένους τόπους, απαιτείται εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων σύμφωνα με τα άρθρα 6 και 7 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. 3. Τα αναφερόμενα στην παράγραφο 2 σχέδια και προγράμματα που καθορίζουν τη χρήση μικρών περιοχών σε τοπικό επίπεδο και οι ήσσονες τροποποιήσεις των αναφερόμενων στην παράγραφο 2 σχεδίων και προγραμμάτων υποβάλλονται σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων μόνον όταν τα κράτη μέλη αποφασίζουν ότι ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον. 4. Τα κράτη μέλη αποφασίζουν εάν τα σχέδια και προγράμματα, πλην των αναφερόμενων στην παράγραφο 2, τα οποία καθορίζουν το πλαίσιο για μελλοντικές άδειες έργων, ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον. 5. ...».

Περαιτέρω, στο άρθρο 4 της οδηγίας ορίζεται ότι: «1. Η εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που αναφέρονται στο άρθρο 3 πραγματοποιείται κατά την εκπόνηση ενός σχεδίου ή προγράμματος και πριν από την έγκρισή του ή την έναρξη της σχετικής νομοθετικής διαδικασίας. 2. Οι απαιτήσεις της παρούσας οδηγίας είτε ενσωματώνονται στις υφιστάμενες διαδικασίες στα κράτη μέλη για την έγκριση σχεδίων και προγραμμάτων είτε συμπεριλαμβάνονται σε διαδικασίες που θεσπίζονται για τη συμμόρφωση προς την παρούσα οδηγία. 3. Όταν τα σχέδια και προγράμματα αποτελούν μέρος ενός ιεραρχημένου συνόλου, τα κράτη μέλη, προκειμένου να αποφύγουν την επανάληψη της εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, λαμβάνουν υπόψη το γεγονός ότι η εκτίμηση θα γίνει,

σύμφωνα με την παρούσα οδηγία, σε διάφορα επίπεδα του ιεραρχημένου συνόλου. Με σκοπό, μεταξύ άλλων, να αποφύγουν την επανάληψη της εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, τα κράτη μέλη εφαρμόζουν το άρθρο 5 παράγραφοι 2 και 3», στο άρθρο 5 ότι: «1. ... 2. Η περιβαλλοντική μελέτη που εκπονείται σύμφωνα με την παράγραφο 1 περιλαμβάνει τις πληροφορίες που ευλόγως μπορεί να απαιτηθούν λαμβάνοντας υπόψη τις υφιστάμενες γνώσεις και μεθόδους εκτίμησης, το περιεχόμενο και το επίπεδο λεπτομερειών στο σχέδιο ή το πρόγραμμα, το στάδιο της διαδικασίας λήψης αποφάσεως και το βαθμό στον οποίο ορισμένα θέματα αξιολογούνται καλύτερα σε διαφορετικά επίπεδα της εν λόγω διαδικασίας ώστε να αποφεύγεται η επανάληψη της εκτίμησης. 3. Κάθε σχετική διαθέσιμη πληροφορία όσον αφορά τις επιπτώσεις των σχεδίων και προγραμμάτων στο περιβάλλον, η οποία προήλθε από κάποιο άλλο επίπεδο λήψης αποφάσεων ή από άλλη κοινοτική νομοθεσία, μπορεί να χρησιμοποιείται για την παροχή των πληροφοριών που περιέχονται στο παράρτημα Ι. 4. ...» και στο άρθρο 11 ότι: «1. Η εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, η οποία διεξάγεται βάσει της παρούσας οδηγίας, δεν θίγει οποιεσδήποτε απαιτήσεις της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ ούτε οποιεσδήποτε άλλες απαιτήσεις του κοινοτικού δικαίου. 2. Όσον αφορά σχέδια και προγράμματα για τα οποία η υποχρέωση διεξαγωγής εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων απορρέει ταυτοχρόνως από την παρούσα οδηγία και από άλλες διατάξεις της κοινοτικής νομοθεσίας, τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν συντονισμένες ή κοινές διαδικασίες οι οποίες πληρούν τις απαιτήσεις της σχετικής κοινοτικής νομοθεσίας προκειμένου, μεταξύ άλλων, να αποφεύγεται η επανάληψη των εκτιμήσεων. 3. ...».

7. Επειδή, η οδηγία 2001/42/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου μεταφέρθηκε στην ελληνική έννομη τάξη με την 107017/2006 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 1225), στο άρθρο 3 παρ. 1 περ. α' της οποίας, σε συνδυασμό με το Παράρτημα Ι του άρθρου 11, επιβάλλεται υποχρέωση διενέργειας «στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης» για τις περιπτώσεις σχεδίων και προγραμμάτων, τα οποία ενδέχεται να έχουν σοβαρές επιπτώσεις στο περιβάλλον και αφορούν, μεταξύ άλλων, στον πολεοδομικό ή χωροταξικό σχεδιασμό ή χρήσεις γης, και τα οποία καθορίζουν το πλαίσιο για την έκδοση αδειών για έργα και δραστηριότητες της πρώτης κατηγορίας, υποκατηγοριών 1 και 2, του Παραρτήματος Ι (πίνακες 1-10) της Κ.Υ.Α. 15393/2332/2002 (Β' 1022) ενώ για άλλες περιπτώσεις σχεδίων και προγραμμάτων, μεταξύ των οποίων τα σχέδια ή προγράμματα που καθορίζουν το πλαίσιο για μελλοντικές άδειες έργων και δραστηριοτήτων των υποκατηγοριών 1 και 2, του Παραρτήματος Ι (πίνακες 1-10) της προαναφερόμενης Κ.Υ.Α. 15393/2332/2002, προβλέπεται, στο άρθρο 3 παρ. 2, σε συνδυασμό με το Παράρτημα ΙΙ του άρθρου 11, η διενέργεια περιβαλλοντικού προελέγχου, προκειμένου να κριθεί εάν αυτά, στη συγκεκριμένη περίπτωση, συνεπάγονται σοβαρές επιπτώσεις στο περιβάλλον και, κατ' ακολουθίαν, εάν απαιτείται να τηρηθεί η διαδικασία της «στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης».

8. Επειδή, με την αναβλητική απόφαση της Ολομελείας του Δικαστηρίου υποβλήθηκαν προς το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης τέσσερα ερωτήματα, σχετικά με την έννοια των διατάξεων της οδηγίας 2001/42/ΕΚ και την ανάγκη, κατά τις διατάξεις αυτές, τηρήσεως στην προκειμένη περίπτωση της διαδικασίας Σ.Μ.Π.Ε. από τα οποία τα δύο, λογικώς προηγούμενα, είχαν ως ακολούθως: (α) «Ρυθμιστικό σχέδιο μητροπολιτικού πολεοδομικού συγκροτήματος, το οποίο θέτει γενικούς στόχους, κατευθύνσεις και προγράμματα για την χωροταξική και πολεοδομική οργάνωση της ευρύτερης περιοχής του εν λόγω συγκροτήματος, ορίζοντας ειδικότερα ως επιμέρους γενικούς στόχους του την προστασία των ορεινών όγκων, που το περικλείουν, καθώς και την ανάσχεση της εξάπλωσης της οικιστικής επέκτασης της πόλης, συνιστά ή όχι σχέδιο, το οποίο επιτρέπει την αρμόδια διοικητική αρχή να μη υποβάλει σχέδιο, το οποίο εκδίδεται ακολούθως με διάταγμα, κατ' εξουσιοδότηση του νόμου, στον οποίο εμπεριέχεται το ως άνω αρχικό ρυθμιστικό σχέδιο και το οποίο θεσπίζει ζώνες προστασίας ενός εκ των ως άνω ορεινών όγκων και τις συναφείς επιτρεπόμενες χρήσεις και δραστηριότητες, προς εξειδίκευση και υλοποίηση των στόχων της προστασίας των ορεινών όγκων

και της ανάσχεσης εξάπλωσης της πόλης, στην διαδικασία της στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης της οδηγίας 2001/42 ΕΚ (ΕΕ L 197), κατά την έννοια του άρθρου 3 αυτής, όπως ερμηνεύθηκε με την απόφαση του ΔΕΕ της 22.3.2012, C-567/10 Inter-Environnement Bruxelles - Pétitions - Patrimoine ASBL - Atelier de Recherche et d' Actions Urbaines κατά Région de Bruxelles - Capitale, σκέψη 42;» και (β) «Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο προηγούμενο ερώτημα, ερωτάται, αν, σε περίπτωση που ως εκ του χρόνου θεσπίσεως του εξειδικευμένου στα πλαίσια μιας ιεραρχίας πράξεων χωροταξικού χαρακτήρα σχεδιασμού, δεν είχε πραγματοποιηθεί για το σχεδιασμό αυτόν η στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση της μνημονευθείσης στο προηγούμενο ερώτημα οδηγίας 2001/42/ΕΚ, επιβάλλεται ή όχι η πραγματοποίηση της εκτίμησης αυτής επί ευκαιρία της υπό το καθεστώς χρονικής ισχύος της οδηγίας εκδιδόμενης πράξεως με την οποία εξειδικεύεται το ως άνω σχέδιο;».

9. Επειδή, με απόφαση της 10.9.2015 το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, απαντώντας στα ως άνω ερωτήματα και μη εξετάζοντας, ως άνευ αντικειμένου καταστάνα, τα υπόλοιπα δύο,

αποφάνθηκε ως εξής: Τα άρθρα 2, στοιχείο α', και 3, παράγραφος 2, στοιχείο α', της οδηγίας 2001/42/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 2001, σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, έχουν την έννοια ότι για την έκδοση πράξεως εμπεριέχουσας σχέδιο ή πρόγραμμα σχετικό με τη χωροταξική οργάνωση και τις χρήσεις γης και εμπύπτον στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2001/42, με το οποίο τροποποιείται προϋφιστάμενο σχέδιο ή πρόγραμμα, δεν χωρεί απαλλαγή από την υποχρέωση πραγματοποιήσεως εκτιμήσεως περιβαλλοντικών επιπτώσεων βάσει της οδηγίας αυτής, για τον λόγο ότι η πράξη αυτή εξειδικεύει και υλοποιεί ρυθμιστικό σχέδιο θεσπισθέν με ιεραρχικώς υπερκείμενη πράξη το οποίο δεν είχε υποβληθεί σε τέτοια περιβαλλοντική εκτίμηση. Ειδικότερα, το ως άνω Δικαστήριο δέχθηκε τα εξής: Από τη σκέψη 42 της αποφάσεως Inter-Environnement Bruxelles κ.λπ. (C-567/10, EU:C:2012:159) προκύπτει ότι, κατ' αρχήν, οι σκοποί της οδηγίας 2001/42 και η ανάγκη να διασφαλισθεί η πρακτική αποτελεσματικότητά της δεν αποκλείουν το ενδεχόμενο να γίνει δεκτό ότι πράξη με την οποία καταργείται εν όλω ή εν μέρει σχέδιο ή πρόγραμμα που εμπύπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας αυτής εξαιρείται από το εν λόγω πεδίο εφαρμογής, εφ' όσον η καταργηθείσα πράξη εντάσσεται σε ιεραρχία πράξεων χωροταξικού χαρακτήρα, καθ' όσον οι πράξεις αυτές προβλέπουν αρκούντως ακριβείς κανόνες χρήσεως γης, έχουν αποτελέσει οι ίδιες αντικείμενο εκτιμήσεως των περιβαλλοντικών επιπτώσεών τους και μπορεί ευλόγως να γίνει δεκτό ότι τα συμφέροντα που επιδιώκει να προασπίσει η οδηγία 2001/42 έχουν ληφθεί επαρκώς υπόψη στο πλαίσιο αυτό. Ωστόσο, αντιθέτως προς τις πράξεις καταργήσεως, η οδηγία 2001/42 και ειδικότερα το άρθρο της 2, στοιχείο α', περιλαμβάνει ρητώς στο πεδίο εφαρμογής της τις πράξεις τροποποιήσεως σχεδίων και προγραμμάτων, όπως ακριβώς είναι το επίμαχο διάταγμα, στοιχείο το οποίο έχει, άλλωστε, υπομνησθεί από το Δικαστήριο στη σκέψη 36 της αποφάσεως Inter-Environnement Bruxelles κ.λπ. (C-567/10, EU:C:2012:159). Όσον αφορά, στην υπόθεση της κύριας δίκης, πράξη με την οποία τροποποιούνται σχέδια και προγράμματα και η οποία εμπύπτει ρητώς στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2001/42, δεν μπορεί επομένως να υποστηριχθεί, λαμβανομένων υπ' όψη των σκοπών της οδηγίας 2001/42 και της ανάγκης διασφαλίσεως της πρακτικής αποτελεσματικότητάς της, ότι μπορεί εντούτοις να εξαιρεθεί από το πεδίο εφαρμογής της εν λόγω οδηγίας. Δεν αμφισβητείται εξ άλλου ότι τα σχέδια και τα προγράμματα που περιέχει το επίμαχο διάταγμα εμπύπτον κατ' αρχήν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 3, παράγραφος 2, στοιχείο α', της οδηγίας 2001/42, δεδομένου ότι αφορούν κατ' ουσίαν την χωροταξία αστικών και αγροτικών περιοχών και την χρήση του εδάφους. Επί πλέον, από την ερμηνεία της ως άνω διατάξεως σε συνδυασμό με το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/42 προκύπτει ότι αυτή έχει την έννοια ότι εξαρτά την υποχρέωση υποβολής συγκεκριμένου σχεδίου ή προγράμματος σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την προϋπόθεση ότι το σχέδιο ή το πρόγραμμα ενδέχεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον ή, άλλως, να επηρεάζει σημαντικά τον οικείο τόπο. Ο έλεγχος

που πρέπει να διενεργηθεί για να διακριβωθεί αν πληρούται η προϋπόθεση αυτή περιορίζεται κατ' ανάγκη στο ζήτημα αν μπορεί να αποκλεισθεί, βάσει αντικειμενικών στοιχείων, ότι το εν λόγω σχέδιο ή πρόγραμμα επηρεάζει σημαντικά τον οικείο τόπο (βλ. κατ' αναλογία, απόφαση Σύλλογος Ελλήνων Πολεοδόμων και Χωροτακτών, C-177/11, EU:C:2012:378). Εν πάση περιπτώσει, ο περιορισμός του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας 2001/42 στον οποίο αναφέρθηκε το Δικαστήριο στη σκέψη 42 της αποφάσεως Inter-Environnement Bruxelles κ.λπ. (C-567/10, EU:C:2012:159) αφορά περίπτωση που διαφέρει ουσιωδώς της επίμαχης στην υπόθεση της κύριας δίκης. Συγκεκριμένα, ο περιορισμός αυτός αφορούσε τις πράξεις καταργήσεως και δεν μπορεί να διευρυνθεί ώστε να περιλάβει και τις πράξεις τροποποιήσεως σχεδίων και προγραμμάτων, όπως είναι οι επίμαχες στην υπόθεση της κύριας δίκης. Λαμβανομένου υπ' όψη, όμως, του σκοπού της οδηγίας 2001/42, που συνίσταται στη διασφάλιση υψηλού επιπέδου περιβαλλοντικής προστασίας, οι διατάξεις που οριοθετούν το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας αυτής και ιδίως εκείνες που περιλαμβάνουν ορισμό των σχετικών με την οδηγία πράξεων χρήζουν διασταλτικής ερμηνείας (απόφαση Inter-Environnement Bruxelles κ.λπ., C-567/10, EU:C:2012:159, σκέψη 37). Οποιαδήποτε εξαίρεση από τις εν λόγω διατάξεις ή περιορισμός αυτών πρέπει, κατά συνέπεια, να έχει περιοριστικό χαρακτήρα. Επί πλέον, οι πράξεις τροποποιήσεως σχεδίων και προγραμμάτων συνεπάγονται κατ' ανάγκη τροποποίηση του νομικού πλαισίου αναφοράς και, ως εκ τούτου, ενδέχεται να έχουν περιβαλλοντικές επιπτώσεις, σε ορισμένες περιπτώσεις σημαντικές, οι οποίες δεν έχουν ακόμη αποτελέσει το αντικείμενο «εκτιμήσεως περιβαλλοντικών επιπτώσεων» κατά την έννοια της οδηγίας 2001/42 (βλ., σχετικώς, απόφαση Inter-Environnement Bruxelles κ.λπ., C-567/10, EU:C:2012:159, σκέψη 39). Το γεγονός και μόνον ότι οι τροποποιήσεις, τις οποίες επιφέρει το επίμαχο διάταγμα, σκοπούν στην εξειδίκευση και την υλοποίηση ρυθμιστικού σχεδίου το οποίο περιέχεται σε πράξη συνιστώσα ιεραρχικώς υπερκείμενο κανόνα δικαίου δεν δικαιολογεί την παράλειψη διενέργειας τέτοιας εκτιμήσεως πριν την έκδοση πράξεων αυτού του είδους. Συγκεκριμένα, η ερμηνεία αυτή δεν θα ήταν συμβατή με τους σκοπούς της οδηγίας 2001/42 και θα έθιγε την πρακτική αποτελεσματικότητα της οδηγίας αυτής, καθ' όσον θα συνεπαγόταν ότι μια δυνητικώς ευρεία κατηγορία πράξεων τροποποιήσεως σχεδίων και προγραμμάτων, οι οποίες θα μπορούσαν να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, θα εξαιρούνταν από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας αυτής, μολονότι οι εν λόγω πράξεις μνημονεύονται ρητώς στα άρθρα 2, στοιχείο α', και 3, παράγραφος 2, στοιχείο α', της εν λόγω οδηγίας. Τούτο ισχύει κατά μείζονα λόγο στην περίπτωση πράξεως όπως είναι το επίμαχο διάταγμα, καθ' όσον δεν αμφισβητείται ότι οι τροποποιήσεις που επιφέρει το διάταγμα αυτό είναι ουσιώδεις, το δε επίμαχο στην υπόθεση της κύριας δίκης ρυθμιστικό σχέδιο, δηλαδή το ΡΣΑ που αφορά την ευρύτερη περιοχή της Αθήνας, ακόμη κι αν υποθεθεί ότι περιέχει αρκούντως ακριβείς ρυθμίσεις περί των χρήσεων γης, δεν είχε, εν πάση περιπτώσει, υποβληθεί σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων κατά την έννοια της οδηγίας 2001/42. Ο λόγος υπάρξεως, όμως, του περιορισμού του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας 2001/42 στον οποίο αναφέρθηκε το Δικαστήριο στη σκέψη 42 της αποφάσεως Inter-Environnement Bruxelles κ.λπ. (C-567/10, EU:C:2012:159) συνίσταται στην αποτροπή του ενδεχομένου το ίδιο σχέδιο να υπόκειται σε πλείονες περιβαλλοντικές εκτιμήσεις καλύπτουσες όλες τις απαιτήσεις της οδηγίας. Το γεγονός ότι η εν λόγω οδηγία δεν είχε ακόμη τεθεί σε ισχύ κατά τον χρόνο θεσπίσεως του ρυθμιστικού σχεδίου αυτού στερείται συναφώς σημασίας, λαμβανομένου υπ' όψη ότι η ως άνω οδηγία εφαρμόζεται χωρίς εξαίρεση σε κάθε τροποποιητική πράξη εκδοθείσα κατόπιν της θέσεως σε ισχύ της οδηγίας. Επί πλέον, στοιχείο το οποίο στην υπόθεση της κύριας δίκης είναι ακόμη σημαντικότερο, το σχέδιο στην τροποποίηση του οποίου αποσκοπεί ειδικώς το επίμαχο διάταγμα, δηλαδή το θεσπισθέν με το προεδρικό διάταγμα της 31ης Αυγούστου 1978, δεν υποβλήθηκε προφανώς σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων ανάλογη εκείνης που απαιτείται βάσει της οδηγίας 2001/42. Τέλος, ακόμη και αν υποθεθεί ότι τα σχέδια και τα προγράμματα που τροποποιούνται με το επίμαχο διάταγμα έχουν ήδη υποβληθεί σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων βάσει της οδηγίας 85/337 ή «οποιασδήποτε άλλης κοινοτικής νομοθετικής διατάξεως», κατά την έννοια του άρθρου 11, παράγραφος 1, της οδηγίας

2001/42, στοιχείο το οποίο δεν μπορεί να διαπιστωθεί από την διαβιβασθείσα στο Δικαστήριο δικογραφία, απόκειται εν πάση περιπτώσει στο αιτούν δικαστήριο να διακριβώσει αν αυτή η εκτίμηση μπορεί να εκληφθεί ως αποτέλεσμα συντονισμένης ή κοινής διαδικασίας, κατά την έννοια του άρθρου 11, παράγραφος 2, της οδηγίας αυτής, και αν πληροί ήδη όλες τις απαιτήσεις της οδηγίας 2001/42, οπότε δεν υφίσταται πλέον υποχρέωση πραγματοποίησης νέας εκτίμησης κατά την έννοια της οδηγίας αυτής (απόφαση Valčiukienė κ.λπ., C-295/10, ΕΥ:C:2011:608, σκέψη 62).

10. Επειδή, εν όψει των ανωτέρω γενομένων δεκτών από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και λαμβανομένου υπ' όψη ότι (α) με τις ρυθμίσεις του προσβαλλομένου προεδρικού διατάγματος, όπως αυτές εκτέθηκαν στην σκέψη 4, προσδιορίζονται ζώνες προστασίας και καθορίζονται οι επιτρεπόμενες χρήσεις και οι όροι και περιορισμοί δομήσεως εντός και περιμετρικά του ορεινού όγκου του Υμηττού, χωροθετούνται δε δραστηριότητες που δύναται να υπάγονται στην Α' κατηγορία έργων της ΚΥΑ ΗΠ 15393/2332/2002 (περίπτωση ε' του άρθρου 3 παρ. 1 του διατάγματος, περιπτώσεις α', δ, 'η', θ', ι' και κ' του άρθρου 4 παρ. 6 του διατάγματος) και (β) το από 31.8.1978 προεδρικό διάταγμα, που τροποποιείται με το προσβαλλόμενο διάταγμα, δεν είχε υποβληθεί σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων βάσει της οδηγίας 85/337 ή άλλης κοινοτικής νομοθετικής διατάξεως και, ως εκ τούτου, δεν υφίσταται ζήτημα διακριβώσεως αν τέτοια εκτίμηση ήταν αποτέλεσμα συντονισμένης ή κοινής διαδικασίας κατά την έννοια του άρθρου 11 παρ. 2 της οδηγίας 2001/42, ο προσβαλλόμενος λόγος ακυρώσεως πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος, διότι, κατά παράβαση των επιταγών της οδηγίας 2001/42/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της 107017/2006 κοινής υπουργικής απόφασης, το προσβαλλόμενο προεδρικό διάταγμα εκδόθηκε χωρίς τήρηση της διαδικασίας προηγούμενης στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης.

11. Επειδή, κατόπιν τούτων, πρέπει να γίνει δεκτή η κρινόμενη αίτηση και να ακυρωθεί το από 14.6.2011 π.δ. «Καθορισμός μέτρων προστασίας της περιοχής του όρους Υμηττού και των Μητροπολιτικών Πάρκων Γουδή-Ιλισίων» κατά το μέρος που αφορά τον αιτούντα Δήμο. Λαμβανομένου δε υπ' όψη ότι η διαπιστωθείσα πλημμέλεια δεν αφορά την ανάγκη θεσπίσεως νομικού πλαισίου μείζονος προστασίας της συγκεκριμένης περιοχής σε σχέση προς το από 31.8/20.10.1978 προεδρικό διάταγμα, επισημαίνεται στην Διοίκηση ότι δύναται, εφ' όσον εξακολουθεί να διαπιστώνει την ανάγκη αυτή, να λάβει κάθε προβλεπόμενο στην έννομη τάξη μέτρο προς διασφάλιση της αποτελεσματικότητας του νέου νομικού πλαισίου προστασίας που θα επιχειρηθεί.

Δ ι ά τ α ύ τ α

Δέχεται την αίτηση.

Ακυρώνει το από 14.6.2011 π.δ. «Καθορισμός μέτρων προστασίας της περιοχής του όρους Υμηττού και των Μητροπολιτικών Πάρκων Γουδή-Ιλισίων», κατά το μέρος που αφορά τον αιτούντα Δήμο, σύμφωνα με το σκεπτικό.

Επιβάλλει εις βάρος του Ελληνικού Δημοσίου την δικαστική δαπάνη του αιτούντος η οποία ανέρχεται στο ποσό των χιλίων τριακοσίων ογδόντα (1380) ευρώ.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 29 Μαΐου 2017 και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση της 22ας Σεπτεμβρίου του ίδιου έτους.

Ο Πρόεδρος Η Γραμματέας

Ν. Σακελλαρίου Ε. Γκίκα

./.